

- **În perioada 1-3 iunie 2013** a avut loc în Victoria (British Columbia, Canada) *Conferința anuală a Asociației de Studii de Hungarologie* din Canada, eveniment desfășurat în cadrul *Congresului de Științe Sociale și Umaniste*. Din partea ISPMN au participat [Jakab Albert Zsolt](#) și [Gidó Attila](#) (cercetători). D-l Jakab a prezentat o lucrare cu titlul *From the Centre to the Periphery - and Back. The Functions of Commemorations in Cluj/Kolozsvár (Romania) in the 20th Century* [Din centru la periferie - și retur. Funcțiile evenimentelor comemorative în Cluj în secolul XX]. Titlul prezentării d-lui Gidó a fost: *Transylvanian Jewry at the cross-roads. The effect of the 1918 imperial change on the Jewish population of Transylvania* [Evreii din Transilvania la răscruce. Ce a adus Unirea Transilvaniei cu România pentru evreii ardeleni?]. Prezentarea lui [Jakab Albert Zsolt](#) a urmărit strategiile formării memoriei, ca și proces, analizând procedeele de expunere în spațiu, cum este (re)construită și căror tipuri de evenimente le oferă vizibilitate și spectaculozitate; precum și funcțiile acestor strategii. În prelegerea sa, [Gidó Attila](#) a schițat efectele schimbărilor geopolitice, din Europa Centrală și de Est, asupra identității evreiești din Transilvania.
- **Miercuri, 5 iunie 2013**, Departamentul pentru Relații Interetnice a organizat la București **seminarul** intitulat **Priorități în aplicarea Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare. Consultări la nivelul instituțiilor implicate**. Întâlnirea a avut ca scop pregătirea celui de-al II-lea proces de monitorizare a aplicării *Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare*, pe baza recomandărilor Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei. La întâlnire au participat reprezentanții tuturor ministerelor și instituțiilor implicate în aplicarea Cartei. Din partea Institutului pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale au participat [Horváth István](#) (președinte) și Mohácsék Magdolna (jurist). Primul raport de țară al autorităților române (2010), raportul Comitetului de Experti al Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare (2011), respectiv recomandările Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei (2012) pot fi accesate [aici](#).
- **În perioada 10-12 iunie 2013** au avut loc la Cluj-Napoca filmări în vederea realizării unui documentar despre viața protopopului luteran Járosi Andor. Protopopul clujean a jucat un rol activ în salvarea unor evrei de ghețozare și de la deportarea la Auschwitz în anul 1944. În octombrie 1944, după intrarea trupelor sovietice și române în oraș a fost arestat din motive necunoscute de către sovietici și dus împreună cu aproape 5000 de maghiari clujeni la muncă silnică în Uniunea Sovietică. A decedat în Magnitogorsk, în decembrie 1944. Documentarul maghiar, în regia lui Páskándiné Sebők Anna, va fi lansat la începutul anului 2014 la Budapesta. La filmări și-a adus aportul și [Gidó Attila](#) (cercetător ISPMN) în calitate de expert istoric.
- **Miercuri, 12 iunie 2013**, [Fosztó László](#) (cercetător ISPMN) a participat la **conferința** intitulată **Multiethnicitatea cotidiană în Europa Centrală**. Conferința a fost organizată de Catedra de Antropologie Socială a Universității Comenius și a Institutului Maghiar din Bratislava. [Fosztó László](#) a susținut prezentarea intitulată *Țăranii și romii: etnicitate, „toleranța agrară” și limitele ei* prin intermediul căreia a propus argumentul următor: conflictele etnice din zonele rurale în România postsocialistă pot fi interpretate prin prisma schimbărilor socio-economice și demografice locale care au subminat structurile sociale locale și prin care toleranța cotidiană între diferitele grupuri etnice era organizată. Dacă această „toleranță agrară” dispare din localitățile rurale, instituțiile statului trebuie să asigure forme suplinoare prin intermediul de politici publice socio-economice și educaționale. Articole despre acest eveniment puteți citi aici: [articol 1](#) (MG), [articol 2](#) (MG), [articol 3](#) (MG).
- **În perioada 17-19 iunie 2013** a fost organizat, în cadrul programului de masterat al Institutului de Etnografie și Antropologie Maghiară intitulat **Studii culturale/cultură și societate - între tradiție și modernitate** desfășurat în cadrul UBB și Fundația Tranzit, un **seminar deschis** cu titlul *Filme de ficțiune despre romi*. Evenimentul s-a desfășurat la Casa Tranzit din Cluj-Napoca. După proiecții au fost organizate dezbateri cu invitați specialiști pe diverse tematici. Printre invitați s-au numărat și cercetători din cadrul ISPMN, [Toma Stefánia](#), [Fosztó László](#), [Könczei Csongor](#) și [Plainer Zsuzsa](#). Dezbaterile s-au desfășurat în limba maghiară. Programul evenimentului îl puteți accesa [aici](#). Reacții în presă, în limba maghiară, puteți citi [aici](#).

- În perioada 19-21 iunie 2013 a fost organizată la Manchester (UK) **conferința** de lansare a **proiectului internațional de cercetare MIGROM12 - Migrația romilor din România în Europa de Vest: cauze, efecte și strategii de abordare pentru viitor** [The migration of Romanian Roma to Western Europe: Causes, effects, and future engagement strategies]. Din partea ISPMN au participat [Fosztó László](#) (coordonator de proiect) și [Toma Stefánia](#) (cercetător), respectiv Mayer Hajnal din partea Primăriei Cluj-Napoca, Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului. Programul întâlnirii s-a axat asupra a trei teme esențiale ale proiectului. Întâlnirea a început cu prezentarea generală a scopului proiectului, iar ulterior centrându-se pe scopuri și sarcini specifice, respectiv, având loc discuții despre metodologia utilizată. A doua întâlnire s-a desfășurat cu participarea Consiliului de Experti al proiectului, discutându-se despre strategia proiectului. În final, lansarea s-a încheiat în prezența reprezentanților autorităților locale din diferite orașe din Marea Britanie (dar și din România). Participarea reprezentanților locali a vizat consolidarea relațiilor de colaborare dintre diferiți actori locali în vederea sprijinirii activităților proiectului. Consorțiul proiectului este format din Universitatea din Manchester (Marea Britanie), Fondation Maison des Sciences de L'homme (Fr), Universitatea din Granada (S), Universitatea din Verona (I), Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale (Ro), Consiliul Local al orașului Manchester (Marea Britanie) și Forumul European al Romilor și Nomazilor (Fr). Proiectul este finanțat de către Comisia Europeană prin FP7, iar perioada de implementare este de 4 ani. Partenerii din proiect vor analiza procesul de migrație și acomodare a romilor din România în patru state de destinație: Marea Britanie, Franța, Italia, Spania. Rolul ISPMN este de a coordona și facilita cercetarea pe teritoriul României, mai ales, în comunitățile de origine, de unde provin romii care migrează către aceste țări din vestul Europei. În faza de diseminare a proiectului, ISPMN va avea un rol esențial atât în promovarea rezultatelor proiectului în sfera publică din România, cât și în elaborarea propunerilor de politici publice pentru abordarea fenomenului migrației în rândul minorității rome. Pentru mai multe informații accesați [pagina de internet a proiectului](#).
- În perioada 19-21 iunie 2013 a avut loc la Viena (Austria) **conferința internațională** intitulată **Heritage Recovered: The Holocaust in Jewish Archives - An International Comparison** [Moștenire redobândită. Problema Holocaustului în arhivele evreiești. O comparație internațională]. Întâlnirea organizată de Vienna Wiesenthal Institute for Holocaust Studies [Institutul „Wiesenthal” pentru Studierea Holocaustului, Viena] și de The Institute for Culture Studies and Theatre History at the Austrian Academy of Sciences [Institutul de Studii Culturale și de Istoria Teatrului din cadrul Academiei de Științe Austriece] a avut drept scop inventarierea acelor colecții/arhive care conțin materiale documentare importante referitoare la istoria Holocaustului. Au participat cercetători, directori de instituții din Israel, Austria, SUA, Marea Britanie, Cehia, Franța, Italia, Polonia, Ungaria și România. Din partea ISPMN a participat [Gidó Attila](#) (cercetător ISPMN) cu o prezentare intitulată *The 1946 Survey of the World Jewish Congress among the Romanian Holocaust Survivors* [Ancheta Congresului Mondial Evreiesc printre supraviețuitorii Holocaustului din România în 1946].
- **Miercuri, 26 iunie 2013**, [Fosztó László](#) (cercetător ISPMN) a participat la cea de-a **3-a întâlnire** a [Grupului de Lucru al Agenției Europene pentru Drepturile Fundamentale](#) (FRA). Întâlnirea a fost organizată la Bruxelles, la Direcția Generală de Justiție a Comisiei Europene (DG Justice). Acest grup de lucru (Working Party) își propune fundamentarea metodelor și practicilor de evaluare și monitorizare a Strategiilor Naționale de Incluziune a Romilor care sunt implementate de către statele membre ale Uniunii Europene. Grupul de lucru este compus din reprezentanții țărilor membre delegate de către Punctele Naționale de Contact pentru implementarea Strategiilor de Incluziune a Romilor. Aflați care sunt Punctele Naționale de Contact [aici](#).
- **Joi, 27 iunie 2013**, [Fosztó László](#) (cercetător ISPMN) a participat la cea de-a **8-a întâlnire** a [Platformei Europene pentru Incluziunea Romilor](#). Întâlnirea a fost organizată de Direcția Generală de Justiție a Comisiei Europene (DG Justice) și a avut loc la Bruxelles. Întâlnirea a avut ca moto: „Este urgent să facem o schimbare pentru copiii și tineretul rom” [“It is urgent to make change for Roma children and Youth”]. În cadrul întâlnirii a fost lansat raportul pregătit de Direcția Generală de Justiție despre stadiul implementării Strategiilor Naționale de Incluziune a Romilor și au fost comunicate și recomandările Comisiei Europene pe această temă către Parlamentul Europei și Statele Membre. Citiți mai multe despre acest subiect [aici](#) și [aici](#).

- În luna iunie 2013, în cadrul **proiectului [Participarea minorităților naționale din România în evenimentele din 1989 și primele forme de autoorganizare](#)** au fost publicate pe site-ul ISPMN 17 cronologii locale despre evenimentele din perioada decembrie 1989 - mai 1990. Cronologiile pot fi accesate deocamdată în limba maghiară (din 2014 pot fi accesate și în limba română) și cuprind evenimentele desfășurate în București (din perspectiva minorității maghiare) și următoarele orașe cu o populație minoritară însemnată: Timișoara, Arad, Oradea, Satu Mare, Sighetu Marmăției, Baia Mare, Zalău, Cluj-Napoca, Târgu-Mureș, Gheorgheni, Cristuru Secuiesc, Odorheiu Secuiesc, Miercurea Ciuc, Sfântu Gheorghe, Târgu Secuiesc, Brașov. Proiectul se înscrie în linia proiectelor derulate de către [instituit](#), având drept scop cercetarea participării minorităților naționale în evenimentele din 1989. Scopul proiectului constă în realizarea unor cronologii locale (1989-1990) din perspectiva minoritară, colectare de documente, realizare de interviuri cu elitele locale minoritare, precum și realizarea unor studii de caz. Materialele documentare (interviuri tehnoredactate, materiale video și audio, xerocopiile, fotografiile, broșuri, pliante etc.) pot fi consultate la [Centrul de documentare](#) al ISPMN.
- În luna iunie 2013 a apărut la Editura L'Harmattan **volumul** colectiv cu titlul ***Szent helyek, ünnepek, szent szövegek. Tanulmányok a romániai magyarság vallási életéből*** [Locuri sacre, sărbători, texte sacre. Studii despre religiozitatea maghiarilor din România] editat de Pócs Éva, profesor emeritus al Universității din Pécs. [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) este autorul a două articole în acest volum. Primul articol cu titlul *Látomások, vallási megtérés és megszállottság. Kommunikáció a transzcendenssel egy erdélyi faluban* [Viziuni, conversie religioasă și posedări. Technici de comunicare cu transcendentul într-un sat transilvănean] abordează relația religiozității oficiale cu religiozitatea populară în contextul formării unui loc de pelerinaj în România postsocialistă. Al doilea articol *Imagisztikus rítusok és vallásosság - csángók a szőkefalvi Mária-jelenéseken* [Rituri imagistice și religiozitate - ceangăii la aparițiile din Seuca] analizează activitatea religioasă a ceangăilor moldoveni la pelerinajul multietnic și multiconfesional din Seuca.
- În luna iunie au apărut la [Editura ISPMN](#), în cadrul Seriei de [Studii de atelier](#), următoarele texte:

Migrația croaților din România. Între migrație etnică și migrație de muncă autor [Remus Gabriel Anghel](#) (cercetător ISPMN). Acest studiu analizează relația dintre etnicitate și migrație în cadrul migrației minorităților etnice, mai precis rolul rețelelor de migrație și al etnicității în inițierea și dezvoltarea migrației de muncă. Analiza este realizată asupra etnicilor croați din România, un grup etnic de mici dimensiuni, ai cărui membri au migrat mai întâi în Serbia, apoi în Croația, și în fine în Austria. În aceste faze ale migrației se disting trei utilizări ale etnicității. În primul rând este vorba despre etnicitate ca acces la limbă și care ușurează comunicarea și obținerea de locuri de muncă peste hotare. În al doilea rând, etnicitatea conferă un status legal care face posibilă dobândirea cetățeniei croate, dobândirea unor drepturi și oportunități. În fine, etnicitatea ca formă de solidaritate transnațională cu coetnicii din Austria furnizează încredere socială. În acest context, rețelele de migrație au funcționat ca generator de oportunități, iar etnicitatea a fost factorul structurant al migrației. În acest studiu două resurse sociale cumulate - capitalul social și etnicitatea - au furnizat acces facil la migrație și au adus prosperitate familiilor migrațiilor. Textul studiului îl puteți descărca [aici](#).

Istoricul studiului limbii rromani și al școlarizării rromilor în România (1990-2012) autor Gheorghe Sarău. Ministerul Educației Naționale (MEN) derulează, din proprie inițiativă, încă din anul 1990, proiecte pentru educația rromilor (devenite coerente, strategice din anul 1998), care se detașează net față de țintele strategice exersate în prezent, de cel mai multe ori timid și artizanal, de aproape toate celelalte țări fost comuniste (în cazul acestora, atenția față de problematica educațională a rromilor apărând la cererea forurilor europene și îndeosebi după anul 2000). Experiența românească reușită în direcția cooptării, a formării și a menținerii resursei umane rrome în sistemul educațional (educatori, institutori/învățători, profesori de limba și literatura rromani, de istoria rromilor, mediatori școlari rromi, inspectori școlari, metodiști pentru școlarizarea rromilor etc.) este, de altfel, unică în lume, nu numai în plan european. Studiul tratează diacronic tocmai acest statut aparte, pe care România îl ocupă printre toate celelalte țări fost comuniste, în ceea ce privește experiența studiului limbii rromani și al școlarizării rromilor. Textul studiului îl puteți accesa [aici](#).
- Cei interesați de evenimentele organizate de către [ISPMN](#) pot accesa pagina noastră de internet. Pentru mai multe detalii în legătură cu aceste evenimente aceștia sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro, urmând ca cercetătorii implicați să le pună la dispoziție mai multe materiale.